

Πολιτισμός

Ημερομηνία: 19.04.2010 | 13:00

Η ποιήτρια του έρωτα και της ανατροπής

Η πολυβραβευμένη για την ποίησή της Ντίνα Κατσούρη με το περιοδικό «Άνευ» δίνει βήμα έκφρασης στους νέους δημιουργούς.

Συνέντευξη στον Κώστα Σωτηρόπουλο

Αυτό που αναγνωρίζεις κατευθείαν, όταν την κοιτάς στα μάτια, είναι μια απέραντη τρυφερή δύναμη. Το χιούμορ και η σπιρτάδα της ανασηκώνουν σαν αύρα το κορμί της από το αναπηρικό τροχοκάθισμα και την τοποθετούν με μια φυσικότατη άνεση στην παρέα και στη συζήτηση. Επί χρόνια την άκουγα πόσο εύκολα διαχειριζόταν τις ραδιοφωνικές εκπομπές της στο ΡΙΚ, παρέα με νέους που κατέθεταν προβληματισμούς και όνειρα. Και παρατηρούσα πως πάντα αναζητούσε κάτι που να ανάψει την κουβέντα, για να ελευθερωθεί η επαναστατικότητα και η καινοτομία της ανήσυχης εφηβείας. Τελικά, μάλλον ως εμπρηστής μυαλών έκανε καριέρα η Ντίνα Κατσούρη και ευτυχώς πολύ λίγοι από τους «καθηκόντως» συντηρητικούς προϊσταμένους το έπαιρναν χαμπάρι...

Δημοσιογράφος και ποιήτρια με τρία Κρατικά Βραβεία Λογοτεχνίας για ισάριθμες ποιητικές της συλλογές και εκδότρια από το 2001 του περιοδικού λόγου τέχνης και προβληματισμού «Άνευ», επιμένει με υπεράνθρωπο πείσμα να επιχειρεί παρεμβάσεις στον χώρο της διανοήσεως και να υπερασπίζεται τα μετερίζια της πολιτιστικής μας ζωής, κρατώντας απ' το χέρι τη νεανική ορμή των ανθρώπων που εμπνεύστηκαν από τη δυναμική της πνευματική παρουσία. Προσωπικά, πάντως, όποτε την συναντώ ή την διαβάζω, βλέπω μπροστά μου έναν άνθρωπο γίγαντα δύναμης και αξιοπρέπειας.

-Από τότε που άφησες το ΡΙΚ ξεκίνησε και η ιστορία του «Άνευ»;

Να σου πω ακριβώς πώς έγινε. Στο ραδιόφωνο του ΡΙΚ είχα ένα πρόγραμμα με τίτλο «Κοντά στους νέους». Ερχόμουν σε επαφή με πάρα πολλούς νέους και έβλεπα την αγωνία τους να προβάλουν τις προσωπικές και καλλιτεχνικές τους δραστηριότητες. Κάτι τέτοιο, με τα δεδομένα της πολιτιστικής μας ζωής, ήταν γι' αυτούς αρκετά δύσκολο. Γι' αυτόν τον λόγο, όταν έφυγα πρόωρα από το ΡΙΚ, το 2001, αποφάσισα να εκδώσω αυτό το περιοδικό. Έτσι, κάλεσα μια μέρα κάποιους νέους από διάφορους χώρους, όπως το θέατρο, η λογοτεχνία, η δημοσιογραφία, αλλά και παιδιά που ήταν μαζί μου στο ΡΙΚ και δούλευαν στο πρόγραμμα που έκανα. Θυμάμαι σαν χτες την πρώτη συνεδρία. Όταν βρεθήκαμε, τα είπαμε και συμφωνήσαμε να προωθήσουμε το «Άνευ». Ήταν και γι' αυτούς μια ανάγκη να υπάρξει ένα περιοδικό τέχνης και λόγου από νέους για νέους και όχι μόνο. Ένα περιοδικό χωρίς κομματικές παρεμβάσεις και ιδεολογικές προκαταλήψεις και με κάθετη κριτική ματιά. Οι στόχοι του περιοδικού, όπως το είχαμε κουβεντιάσει με τα παιδιά εκείνο το βράδυ και υπάρχει στο πρώτο άρθρο στο πρώτο τεύχος που κυκλοφορήσαμε, ήταν και είναι να προβληθεί η πνευματική και καλλιτεχνική δημιουργία των νέων και παράλληλα να υπάρχει μια κάθετη και σκληρή, αν θέλεις, πολιτιστική παρέμβαση στον χώρο μας. Και πιστεύω ότι το τελευταίο το πετύχαμε ιδιαίτερα.

-Πόσοι δημιουργοί έχουν εκφραστεί μέσα από το «Άνευ» αυτά τα εννιά χρόνια;

Είναι πάρα πολλοί. Δεν τους μέτρησα ποτέ. Καθημερινά παίρνω e-mail και τηλεφωνήματα από τα

παιδιά αυτά και χαίρομαι που κουβεντιάζω μαζί τους, γιατί βρίσκουν ένα περιοδικό ή κάποιους ανθρώπους τέλος πάντων που να τους καταλαβαίνουν.

-Η αρχική ομάδα έχει αλλάξει;

Από τα παιδιά που ξεκινήσαμε έφυγαν μόνο δυο-τρία. Όλοι οι άλλοι είναι μαζί μου μέχρι τώρα και αυτό σημαίνει πάρα πολλά. Σημαίνει ότι νιώθουν μια πληρότητα και ότι παίρνουν στα σοβαρά αυτό που κάνουμε.

Έχουμε συνδρομητές στην Κύπρο, στην Ελλάδα, στην Αυστραλία, στη Γερμανία, στη Γαλλία. Επίσης, υπάρχει σε βιβλιοθήκες του εξωτερικού, σε νεοελληνιστές που συνεργάζονται μαζί μας και σε βιβλιοθήκες του τόπου μας, σχολικές και δημόσιες.

-Αφού γίνεται η διανομή σε τόσα πολλά σημεία, γιατί δεν ανεβάζετε την κυκλοφορία; Είναι θέμα εξόδων;

Τώρα μου πατάς τον κάλο. Δεν είναι καθόλου εύκολο στις μέρες μας και με την οικονομική κρίση που υπάρχει να αυξήσουμε την κυκλοφορία, διότι παλεύουμε οικονομικά να επιβιώσουμε.

-Οι συνδρομητές ανταποκρίνονται ή θέλουν πίεση;

Για να είμαι ειλικρινής, θέλουν πίεση. Όχι γιατί δεν ενδιαφέρονται, απλώς είναι και αυτοί πολυάσχολοι και ξεχνούν. Έτσι θέλω να το βλέπω βέβαια...

Αν τα βάλεις κάτω, είσαι χαμένος, γι' αυτό το παλεύεις όσο μπορείς και προχωράς -Εξακολουθείς να βρίσκεις μέσα στον χώρο της ποίησης την ίδια ανακούφιση όπως παλιά;

Βέβαια! Και μάλιστα θεματικά το ένα βιβλίο είναι διαφορετικό από το άλλο. Για παράδειγμα, τώρα έχω νέα συλλογή έτοιμη, τις «Ανατροπές», ενώ ετοιμάζω ακόμη μία που έχει να κάνει με το ποδόσφαιρο και θα ονομάζεται «Ποδοσφαιρικά και άλλα τινά».

-Πώς κι έτσι; Έχεις ασχοληθεί με το ποδόσφαιρο;

Ως θεατής βασικά, γιατί με έχει επηρεάσει πολύ ο σύζυγός μου που όλη μέρα βλέπει ποδόσφαιρο. Κάποια στιγμή η ποιήτρια μέσα μου έκανε κλικ και πιστεύω ότι κάπου θα ξαφνιάσουν αυτά τα ποιήματα.

-Η ποίησή σου χαρακτηρίζεται από ένταση, ερωτισμό, επαναστατικότητα και νεανικό ενθουσιασμό. Μέσα σου πώς λειτουργεί; Είσαι ανατρεπτική;

Είμαι. Είναι ο χαρακτήρας μου τέτοιος. Με ενδιαφέρουν πρώτιστα τα ανθρώπινα δικαιώματα και αγωνίζομαι γι' αυτά. Όπως βλέπεις, είμαι σε μια αναπηρική καρέκλα και δεν τα βάζω κάτω, παλεύω. Το ίδιο και με την ποίηση.

-Υπήρξαν φορές που γονάτισες ψυχικά;

Κοίταξε, είναι φυσικό να έχεις τα πάνω και τα κάτω σου. Κάποια στιγμή όμως πρέπει να τα ξεπεράσεις, γιατί δεν έχεις και πολλές επιλογές. Αν τα βάλεις κάτω, είσαι χαμένος. Γι' αυτό το παλεύεις όσο μπορείς και προχωράς.

Αυτός που με βοήθησε να ξεπεράσω πολλά πράγματα είναι ο Γιάννης ο Κατσούρης. Αν δεν είχα τον Γιάννη Κατσούρη δίπλα μου, ίσως αυτή τη στιγμή να μη μιλούσαμε μαζί. Αυτός με βοήθησε να σταθώ στα πόδια μου. Όσο για τον περιβάλλοντα χώρο, ναι, έχω φίλους που με βοηθούν, που με στηρίζουν και αυτό είναι μια βαθιά ικανοποίηση.

-Το ότι τόσα χρόνια ασχολείσαι με νέους ανθρώπους, σε στήριξε;

Ξέρεις κάτι, Κώστα, νιώθω ότι με τους νέους ανθρώπους έχω ουσιαστικά πράγματα να πω, όπως και αυτοί το ίδιο. Και αυτό το απέδειξε η πράξη. Τώρα που έχω το περιοδικό έρχονται εδώ να κουβεντιάσουμε, να τα πούμε, να τους δώσω συμβουλές. Βλέπεις ότι υπάρχει μια αμφίδρομη σχέση και αυτό μου δίνει και εμένα δύναμη.

-Έχεις και το όπλο του χιούμορ.

Το έχω; (γέλια)

-Πώς εκπαιδευτήκες να μιλάς τη γλώσσα των νέων;

Είχα πάντα αυτή την άνεση. Δεν το επεδίωξα. Ήρθε από μόνο του, από φυσικού του. Από την άλλη, πάντα θαύμαζα τους νέους ανθρώπους που είχαν έμφυτη την επαναστατικότητα και την τάση να ανατρέπουν καταστάσεις.

-Μικρή ήσουν η ζωηρή της οικογένειας;

Έτσι ήμουν. Είμαι μοναχοκόρη και αυτό ήταν και το χειρότερο, επειδή ξέρεις πώς έχουν τις μοναχοκόρες. Και μια ζωή ήμουν ανατρεπτική. Μάλιστα έφυγα νωρίς από τους γονείς μου, για να μπορέσω να εργαστώ και τα κατάφερα.

-Με τον Γιάννη Κατσούρη πώς έγινε η συνάντηση;

Έβγαζαν μαζί με τον Τάκη Χατζηδημητρίου το περιοδικό «Κυπριακά Χρονικά» και εγώ ως κουλτουριάρα νέα σύχναζα στα γραφεία του Τάκη που ήταν και τα γραφεία του περιοδικού. Εκεί γνωριστήκαμε με τον Γιάννη.

-Το «Άνευ» μπαίνει στον δέκατο χρόνο της έκδοσής του. Πώς βλέπεις το μέλλον του;

Και δύσκολο και εύκολο. Δύσκολο, με την έννοια την οικονομική, γιατί με τα δόντια το κρατάμε και με τη βοήθεια φίλων. Ελπίζω να κρατήσει ακόμα λίγο για χάρη των νέων. Να βοηθηθούν τα νέα παιδιά, αλλά και να καλυφθεί η ανάγκη μας να εκφραστούμε. Εκεί είναι και η ευκολία του. Δεν μας λείπει ποτέ το ενδιαφέρον και πρωτότυπο υλικό. Αλλά πέρα από το περιοδικό, υπάρχουν και οι εκδόσεις του «Άνευ». Έχουμε βγάλει μέχρι τώρα δώδεκα εκδόσεις μέσα σε τρία χρόνια. Μας βοήθησε ο θεσμός των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας που επιχορηγούσε εκδοτικούς οίκους. Έδινε δηλαδή ένα 20% έως 50% του κόστους και τα υπόλοιπα τα έδινε ο συγγραφέας. Αγόραζαν κιόλας από τα βιβλία που εκδόθηκαν. Αυτή ήταν μια εξαιρετική χειρονομία εκ μέρους του Υπουργείου και ένας εξαιρετικός θεσμός που είχε ως αποτέλεσμα να σταθεροποιηθούν εκδοτικοί οίκοι στην Κύπρο και να προωθηθούν η λογοτεχνία και οι κυπριακές εκδόσεις.

Όμως, δυστυχώς, το Υπουργείο σταμάτησε την επιχορήγηση των εκδοτικών οίκων για πολλούς και διάφορους λόγους και είναι τότε που κάναμε την παρέμβασή μας, κάναμε αγώνα, για να ξαναρχίσει αυτός ο θεσμός. Ελπίζω ότι μελλοντικά το Υπουργείο θα το ξανασκεφτεί και θα επαναφέρει τον θεσμό. Κάναμε και μια άλλη πολιτιστική παρέμβαση που είχε σχέση με τον θεσμό των κρατικών βραβείων, όταν μάθαμε ξαφνικά ότι αλλάζουν κάποιοι κανονισμοί και ιδιαίτερα ένας κανονισμός που έλεγε ότι όποιος πάρει το βραβείο μία φορά, δεν δικαιούται να το ξαναπάρει. Αυτό έπρεπε ως κεραυνός εν αιθρία και αναστατώθηκαν οι πάντες και φυσικά το περιοδικό μας, αλλά και τα άλλα περιοδικά. Και κάναμε αγώνα μέσα από τις σελίδες του περιοδικού και μετά από δύο μήνες το Υπουργείο βγήκε και είπε ότι ο κανονισμός επανέρχεται όπως ήταν προηγουμένως.

Ο Λιονέλ Μέσι *

Ο Λιονέλ Μέσι
πήρε διστακτικά στα χέρια
την επιταγή των είκοσι τόνων εκατομμυρίων ευρώ
την κοίταξε από τη μια μεριά
κι ύστερα από την άλλη
και ένα δάκρυ κύλησε στο μάγουλο του.
Το ίδιο σαν εκείνο που του χαράκωσε το μάγουλο
μερικά χρόνια πριν
εκεί στην Αργεντινή
όταν πληροφορήθηκε
πως δεν μπορούσε ποτέ
να παίξει ποδόσφαιρο.
Η μάνα του στο άκουσμα να πέφτει ξερή
και αυτός με τα αδύναμα ποδάρια του
να σέρνεται στις λάσπες του δρόμου
κάτω από τα γιουχαΐσματα
των πιτσιρικάδων της γειτονιάς.
Ο Λιονέλ όμως
βρήκε τη δύναμη
να τους δείξει το μεσαίο δάκτυλο
του δεξιού του χεριού
και να φωνάξει: δεν θα τους περάσει.

* Παιδί 8 ετών διαπιστώθηκε ότι είχε σοβαρή έλλειψη αυξητικής ορμόνης που θα του στερούσε ύψος και δύναμη. Το 2009, σε ηλικία 21 ετών, ανακηρύχθηκε ως ο καλύτερος ποδοσφαιριστής στον κόσμο. Από την ανέκδοτη ποιητική συλλογή της Ντίνας Κατσούρη «Τα ποδοσφαιρικά και άλλα τινά».

Το «Άνευ» προέκυψε από μια ανάγκη να δημιουργηθεί ένα περιοδικό τέχνης και λόγου από νέους για νέους και όχι μόνο. Ένα περιοδικό χωρίς κομματικές παρεμβάσεις και ιδεολογικές προκαταλήψεις και με κάθετη κριτική ματιά. Οι στόχοι του περιοδικού ήταν και είναι να προβληθεί η πνευματική και καλλιτεχνική δημιουργία των νέων και παράλληλα να υπάρχει μια σκληρή πολιτιστική παρέμβαση στον χώρο μας. Και πιστεύω ότι το τελευταίο το πετύχαμε ιδιαίτερα.

Φωτογραφία: Φίλιππος Χρήστου

www.kathimerini.com.cy